

## ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

|                     |                                                                                       |
|---------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| Заклад вищої освіти | <b>Таврійський державний агротехнологічний університет<br/>імені Дмитра Моторного</b> |
| Освітня програма    | <b>22604 Екологія</b>                                                                 |
| Рівень вищої освіти | <b>Бакалавр</b>                                                                       |
| Спеціальність       | <b>101 Екологія</b>                                                                   |

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

**ID** - ідентифікатор

**ВСП** - відокремлений структурний підрозділ

**ГЕР** - галузева експертна рада

**ЄДЕБО** - Єдина державна електронна база з питань освіти

**ЄКТС** - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

**ЗВО** - заклад вищої освіти

**ОП** - освітня програма

## ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

24.04.2020 р.

Справа № 0022/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань «10 Природничі науки» у складі:

Олександр Голуб – головуючий,  
Грановська Людмила Миколаївна,  
Дмитрів Григорій Степанович,  
Запотоцький Сергій Петрович,  
Заячук Мирослав Дмитрович,  
Ігор Коваленко,  
Михайленко Владислав Іванович,  
Оксана Білоус,  
Сонько Сергій Петрович,  
Трохимчук Андрій Дмитрович,  
Яськів Олег Ігорович,

за участі запрошених осіб:

Тарусова Наталя Василівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

|                               |                                                                                   |
|-------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| Назва ЗВО                     | <b>Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного</b> |
| Назва ВСП ЗВО                 | <i>не застосовується</i>                                                          |
| ID освітньої програми в ЄДЕБО | <b>22604</b>                                                                      |
| Назва ОП                      | <b>Екологія</b>                                                                   |
| Галузь знань                  | <b>10 Природничі науки</b>                                                        |
| Спеціальність                 | <b>101 Екологія</b>                                                               |
| Спеціалізація (за наявності)  | <i>відсутня</i>                                                                   |
| Рівень вищої освіти           | <b>Бакалавр</b>                                                                   |
| Вид освітньої програми        | <b>Освітньо-професійна</b>                                                        |

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

### РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 11, Проти – 0

#### 1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

## **2. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР**

*У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи. ГЕР зобов'язана обґрунтувати власну оцінку, незалежно від того, чи вона збігається чи відрізняється від оцінки, наданої експертною групою. Особливо потребують обґрунтування та докладності рівні відповідності А, Е та F.*

### **Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми**

#### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

#### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

#### **Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями**

##### **1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти**

Освітня програма має сформульовані цілі, але вони дійсно сформульовані досить широко, у той час як ОП має регіональну та галузеву спрямованість, що підтверджено виїзною експертизою.

##### **1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін**

ОП дійсно дозволяє формувати додаткові ПРН, обумовлені потребами роботодавців (зокрема, локальних), що видно з аналізу наведених документів та експертного висновку. Але додаткові ПРН мають бути відповідно описані, що дозволить підкреслити унікальність ОП.

##### **1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм**

У звіті самооцінювання наведено інформацію про урахування тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці і зазначено, що: "Реалізація ОП дозволяє формувати, як професійні, так і «м'які» навички – soft skills задля забезпечення високого рівня знань та формування світогляду, який дозволяє випускникам зайняти лідируючі позиції у професійній сфері". З аналізу ОП можна зробити інтуїтивний висновок, що програмою передбачене формування soft skills, але конкретних прикладів і посилань не наведено. У звіті СО наведено інформацію, яка підтверджує урахування галузевого та регіонального контексту, що дійсно простежується при аналізі ОП. Наведено відповідне посилання про врахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних програм у формуванні ОП - семінар для викладачів, результати якого були враховані у формуванні ОП. Це дуже добра ініціатива, але викликає сумніви, чи достатньо одного семінару для врахування іноземного досвіду у формуванні ОП.

##### **1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).**

**За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня**

Програмні результати навчання в цілому відповідають вимогам затвердженого стандарту.

### **Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми**

#### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

#### **Рівень відповідності (ГЕР)**

### **Обґрунтування рівня відповідності, визначеного GER, за підкритеріями**

**2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)**

Загальний обсяг освітніх компонентів та кредитів ЄКТС відповідає стандарту спеціальності 101 Екологія.

**2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання**

Освітня програма побудована логічно, має чітку структуру та забезпечує формування визначених ПРН.

**2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)**

Зміст освітньої програми повністю відповідає предметній області. Результати навчання формують навички, які дозволяють реалізовувати як практичну складову (проведення практичних занять є тотожними з функціональними завданнями працівників даних підприємств/організацій/установ, що підтверджено виїзною експертизою) так і викладацьку (що підтверджується аналізом самої ОП та НП).

**2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством**

Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії підтверджено відповідними посиланнями у звіті СО та виїзною експертизою. Кількість навчальних дисциплін за вибором студента відповідає вимогам чинного законодавства та носить не формальний, а дійсно реальний характер.

**2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності**

Аналіз звіту СО та висновку виїзної експертизи дозволяє зробити висновок, що ОП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Контроль за відповідністю цьому критерію здійснюється шляхом проведення відповідного опитування роботодавців, результати якого є у відкритому доступі.

**2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям**

Методи викладання передбачають формування soft skills, але конкретні дисципліни (обов'язкові чи за вибором студента), які направлені на формування soft skills, відсутні.

**2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)**

*не застосовується*

**2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання**

*не застосовується*

**2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти**

*не застосовується*

**Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (GER)**

Рівень В

**Обґрунтування рівня відповідності, визначеного GER, за підкритеріями**

**3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти**

*не застосовується*

**3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми**

Правила прийому враховують особливості ОП неповністю, адже сума вагових коефіцієнтів фундаментальних дисциплін при вступі складає 0.42 (у той час, як на українську мову та літературу припадає 0.55).

**3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

*не застосовується*

**3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

У ЗВО затверджено "Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці в ТДАТУ", яке регулює правила визнання результатів навчання, отриманих як у формальній, так і у неформальній освіті. Однак чіткі механізми, які би дозволили врахувати результати навчання у неформальній освіті, відсутні.

**Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями**

**4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи**

Можливість навчання за індивідуальним графіком підтверджено. ЗВО проводиться процедура моніторингу оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітнього процесу за ОПП "Екологія", яка підтверджує задоволеність здобувачів якістю викладання у ЗВО. Аналіз наведеної ЗВО інформації та результатів виїзної експертизи дозволяє стверджувати про відповідність вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної доброчесності.

**4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)**

У звіті СО було надано посилання на всі силабуси навчальних дисциплін, які відображають суть відповідних дисциплін. Інформація учасникам освітнього процесу надається своєчасно, веб-ресурси кафедри працюють коректно та містять всю необхідну здобувачам інформацію.

**4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми**

*не застосовується*

**4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі**

*не застосовується*

**4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти**

Аналіз звіту СО показав, що у ЗВО існує тенденція до укріплення міжнародних зв'язків. Зокрема, у звіті СО зазначено, що у перспективах подальшого розвитку університету: "Становлення його, як центру інноваційного типу, інтегрованого у міжнародний науковий простір, з високим рівнем освітньої конкурентоспроможності, надійного партнера реалізації програм регіонального сталого розвитку та дорадництва, осередку молодіжних ініціатив, просвітництва та інтеркультурності". З цією метою проводяться закордонні практики (наведені відповідні посилання),

укладено угоди про партнерство із закордонними ЗВО (проте, станом на 2020 не всі із них є дійсними), беруть участь у закордонних конференціях (маючи вільний доступ до ресурсів наукометричних баз даних Scopus та Web of Science). Також, для подолання недостатнього рівня іншомовної підготовки студентів при проходженні закордонних практик на ОП збільшено тижневе навантаження з дисципліни «Іноземна мова за фаховим спрямуванням». Проте, для досягнення поставлених цілей, наявних зусиль поки що недостатньо, але спостерігається позитивна динаміка у інтернаціоналізації навчання.

## **Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність**

### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями**

**5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь**

*не застосовується*

**5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)**

Процедура проведення контрольних заходів у достатній мірі регулюється низкою документів (Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію та контроль якості навчальних занять; Положення про оцінювання знань студентів за вимогами кредитно-модульної системи організації освітнього процесу; Положення про перевірку залишкових знань студентів; Положення про комплексні контрольні роботи навчальних дисциплін; Положення про організацію тестування; Положення про атестацію здобувачів вищої освіти; Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти – силабус), які є у вільному доступі на сайті ЗВО: <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/osvitnyj-proces/polozhennja/>

**5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Виїзною експертизою підтверджено достатній рівень поінформованості щодо заходів і критеріїв оцінювання знань. У звіті самооцінювання зазначено, що для виявлення прецедентів необ'єктивного та упередженого оцінювання знань студентів в ЗВО є скринька довіри, проводиться опитування студентів (наведене посилання у звіті СО є дійсним), а також призначена уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції у ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/pro-universitytet/protydija-korupciji/povidomlennja-pro-projavu-korupciji/>. Також у ЗВО діє "Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю з дисципліни", проте за період підготовки здобувачів за ОП Екологія оскарження результатів контрольних заходів не було.

**5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності**

ТДАТУ реалізує власну політику забезпечення академічної доброчесності, що міститься в окремих офіційних документах <http://www.tsatu.edu.ua/pro-universitytet/ofciini-dokumenty/>. Сильно стороною є наявність конкретних механізмів притягнення до відповідальності у ЗВО у випадку порушення академічної доброчесності - як для викладачів, так і для здобувачів, які наведені у звіті СО. Варто відмітити, що у ЗВО робляться конкретні дії щодо виключення можливості «списування» відповідей за рахунок збільшення варіантів завдань під час письмової перевірки знань та введення програмного тестування, а також виконується перевірка робіт на плагіат (але за допомогою неліцензійної програми Etxt).

## **Критерій 6. Людські ресурси**

### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

## **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями**

**6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання**

Академічну та професійну кваліфікацію викладачів було цілком підтверджено

**6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми**

На базі ЗВО діє "Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад або обрання за конкурсом науково-педагогічних працівників ТДАТУ", що робить процедуру конкурсного відбору чіткою та зрозумілою.

**6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу**

У звіті СО вказано, що роботодавці залучаються на різних етапах організації та реалізації освітнього процесу, зокрема:  
- На початковому етапі у форматі організації ОП роботодавці, як зовнішні стейкхолдери та члени проектної групи запрошуються до обговорення проектів ОП; - Проводять аудиторні та позааудиторні заняття, кураторські години, семінари - Залучаються до реалізації ОП під час проходження здобувачами навчальних практик, відвідування виробництв та організацій. Відповідні підтверджувальні посилання наведені у звіті СО. Результати виїзної експертизи не дають приводу сумніватися у достовірності наведеної інформації.

**6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців**

*не застосовується*

**6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями**

*не застосовується*

**6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності**

Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності, зокрема: -преміювання членів трудового колективу здійснюється відповідно до чинного законодавства та „Положення про преміювання”; -надбавки за високі досягнення в роботі професорсько-викладацькому складу встановлюються згідно з рейтинговим оцінюванням результатів праці; -членам трудового колективу університету виділяються путівки до спортивно- оздоровчого комплексу «Салют», для дітей співробітників кошти на відшкодування 50% вартості путівок до дитячих оздоровчих закладів; -щорічне придбання новорічних подарунків для дітей співробітників та здобувачів вищої освіти денної форми навчання; -заохочення за відповідні заслуги з нагоди ювілейних дат співробітників, які пропрацювали в університеті не менше десяти років; -профілактичне оздоровлення членів трудового колективу університету; -надання матеріальної допомоги на оздоровлення у розмірі посадового окладу при наданні тарифної відпустки тощо.

## **Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси**

### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

## **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями**

**7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання**

Фінансові, матеріально-технічні ресурси, навчально-методичне забезпечення освітньої програми є достатнім. Бібліотека дає змогу вільного доступу до електронної інформаційної бази університету через репозитарій. Наявність комп'ютерних класів та сертифікованих лабораторій підтверджено виїзною експертизою. Матеріально-технічне забезпечення на ОП посилюється залученням до навчального процесу обладнання Приазовського НПП згідно договору про створення філії кафедри ГЕЗ <http://www.tsatu.edu.ua/prezentacija-suchasnoji-molodizhnoji-hidroekolohichnoji-laboratoriji-priazovaqualab/>

**7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми**

*не застосовується*

**7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси**

Щотижня проводяться кураторські години, тематика яких розкриває питання актуальні для молоді; НПП кафедри ГЕЗ дотримуються принципу студоцентрованого навчання та партнерського впровадження освітнього процесу, який забезпечує відсутність психологічного тиску на здобувачів. У рамках освітнього процесу з дисципліни «Екологія людини» до проведення аудиторних занять запрошуються фахівці КУ «Мелітопольський психдиспансер».

**7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою**

У звіті самооцінювання наведено посилання, які доводять наявність освітньої підтримки (безоплатний доступ до бібліотеки та репозитарію, індивідуальні консультації), соціальної (від профспілкового комітету університету у формі пілг, надання знижок на оздоровлення на власній базі відпочинку, преміювання), інформаційної (навчальні ресурси ЗВО), консультативної (надається викладачами та завідувачем кафедри, співробітниками деканату, відділом зв'язку з виробництвом, міжнародним, юридичним відділом, медпунктом, штатним психологом), організаційної підтримки. Освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти підтверджено виїзною експертизою.

**7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою**

*не застосовується*

**7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Створені відповідні комісії з нагляду за дотримання норм законодавства та Статуту, з етики виробничих відносин, контролю за фінансовою діяльністю університету, з трудових спорів. Діє Кодекс честі Таврійського державного агротехнологічного університету. Затверджено Порядок процедури врегулювання конфліктних ситуацій та розгляду скарг, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією серед учасників освітнього процесу ТДАТУ. Затверджено «Антикорупційну програму ТДАТУ». Проводяться систематичні опитування здобувачів вищої освіти з приводу можливих фактів корупції в ТДАТУ.

**Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями**

**8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми**

*не застосовується*

**8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми**

Виїзною експертизою підтверджено участь здобувачів у формуванні ОП. Залучення здобувачів відбувається шляхом створення фокус-груп студентів за цією ОП, презентації освітньої програми або її перегляду на засіданнях студентського самоврядування із запрошенням проектної групи. Збір інформації відбувається через онлайн опитування.

**8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери**

Думка роботодавців враховується через систему онлайн опитування  
<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfifN6ge-VMl8NWMWf-uldLiObUelfCjhZrfNGQeT3iFsnHA/viewform>,

запити та звернення, участь у круглих столах <http://www.tsatu.edu.ua/eons/448/>. На базі ЗВО функціонує відділ зв'язку з виробництвом. Участь роботодавців виїзними експертами підтверджено.

#### **8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми**

На базі ЗВО діє відділ зв'язку з виробництвом, який сприяє працевлаштуванню студентів. Існує практика доповнення ОП з огляду на траєкторії працевлаштування випускників. Існує практика, коли за пропозицією аспіранта Генсницького М.В. до переліку вибіркового дисциплін було включено «Основи наукових досліджень» та «Інтелектуальна власність».

#### **8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми**

*не застосовується*

#### **8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми**

*не застосовується*

#### **8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою**

*не застосовується*

### **Критерій 9. Прозорість та публічність**

#### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

#### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

#### **Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями**

##### **9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

*не застосовується*

##### **9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін**

Інформація на сайті дійсно публікується вчасно. Підтверджено залучення представників здобувачів освіти та роботодавців з метою одержання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

##### **9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства**

Аналіз інформації на сайті ЗВО та звіту виїзної експертизи дає змогу стверджувати, що на сайті публікується достовірна інформація ОП в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

### **Критерій 10. Навчання через дослідження**

#### **Рівень відповідності (експертна група)**

*не застосовується*

#### **Рівень відповідності (ГЕР)**

*не застосовується*

#### **Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями**

**10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю**

*не застосовується*

**10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників**

*не застосовується*

**10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)**

*не застосовується*

**10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо**

*не застосовується*

**10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються**

*не застосовується*

**10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності**

*не застосовується*

### **3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми**

*У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.*

#### **Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми**

Сформулювати цілі освітньої програми більш конкретно з урахуванням регіональної та галузевої спрямованості ОП, а також агротехнічного профілю ЗВО.

#### **Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми**

До переліку вибірових дисциплін слід долучити дисципліни, які би безпосередньо були націлені на формування у здобувачів soft skills. Звичайно, інструменти здобування soft skills можна розподілити по існуючим дисциплінам, але для дієвого формування конкретних навичок доцільніше виділити окремий предмет, бажано - на початку навчання за ОП, щоб використовувати здобуті навички протягом всього навчання (якщо така потреба корелює із потребами стейкхолдерів).

#### **Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання**

Конкретизувати правила урахування результатів неформальної освіти для здобувачів. Бажано створити окремий документ - сьогодні велика кількість студентів отримує неформальну освіту, яка також сприяє підвищенню професійних навичок майбутніх спеціалістів та може бути врахована у якості кредитів, наприклад, за громадську активність.

#### **Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою**

Посилити міжнародну складову навчання. Для цього, як було зазначено під час інтерв'ю із представниками ЗВО, треба підвищити рівень володіння іноземною мовою. В сучасних умовах дуже підвищився рівень дистанційного навчання - слушно було б частково зберегти цю тенденцію та використати її для вивчення англійської мови (розмовні клуби онлайн, відео-уроки, спілкування у соц. мережах із носіями тощо).

#### **Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність**

Замінити використання неліцензійної програми перевірки на плагіат "Etxt" на іншу - ця програма може давати некоректні данні.

**Критерій 6. Людські ресурси**

Підвищити залучення викладачів до міжнародної академічної мобільності та розробити механізми заохочення викладачів до вивчення іноземної мови.

**Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси**

Необхідно покращити матеріальний стан деяких лабораторій та кімнат у гуртожитку.

**Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми**

Зауваження експертної групи є обґрунтованими та мають бути виправлені. Щороку відділом зв'язків із виробництвом проводиться опитування здобувачів щодо їх побажань у виборі майбутньої професії. Цікаво було б запровадити практику збору інформації про вибір здобувачів, щоб простежувати та моделювати динаміку актуальних професій за ОП.

**Критерій 9. Прозорість та публічність**

Англomовна версія сайту портебує вдосконалення - це сприятиме і посиленню міжнародної складової діяльності ЗВО.

**Критерій 10. Навчання через дослідження**

*не застосовується*

**4. Додатки**

*Відсутні*

\*\*\*

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

*Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.*

Головуючий на засіданні ГЕР

**ГОЛУБ ОЛЕКСАНДР АНДРІЙОВИЧ**